

EENZAAM

LANGS HET ONEFFEN HEIDEPAD STROMPELT oude Elze. Haar dagtaak is af en ze gaat over de zwiiggende heide naar haar eenzaam huisje aan den buitenkant van het landelijke dorpje. De zonnige zomerdag, die haar in „het zweet haars aanschijns” deed arbeiden, sterft langzaam weg. De wijde verten over de eindeloze vlakke vervagen in dalenden schemer. Rondom langs de verre randen glimmen al meer lichtjes. Donkerder grauwen de kleine boschjes hier en ginds en verder.

Onduidelijker worden de omtrekken der torens en torengebouwen van de stad, die ze achter zich heeft gelaten. De duisternis sluipt onontkoombaar nader. De vreemdeling, die hier te avond toeft, voelt de beklemming van de groote verlatenheid over zich komen, maar Elze kent de hei al van haar prilste jeugd; elk boschje, elk heuveltje, elk paaltje kent ze. En ze houdt van de hei en van de stilte.

Oude Elze sjort de mand aan haar arm telkens weer wat op — staat een oogenblik stil, hangt ze aan den anderen arm, tuurt met de hand boven de oogen even om zich heen als zoekt ze den horizon af, spiedt over de duisterende heide — en sjokt dan weer verder.

Haasten behoeft ze zich niet. Niemand wacht haar in haar nederige woning aan den stillen landweg. Voor het donker is ze niet bang. Wie zou haar leed doen? Zoo'n oude, stuntelige vrouw laten ze wel met rust.

Ja, ja — het is wel eens anders geweest — en met weemoed denkt ze aan haar voorbije jeugd als aan de heerlijkheid van den vlammenden zonsopgang van dezen dag. Nu is alles overschaduwd door het grauwgrijs van den vallenden avond. Ja, haar jeugd! Geliefd en vertroeteld door een teerhartige moeder, bemind en verwend door een toegeeflijken vader. Het jonge lokkende leven heeft ze genoten; met volle teugen zich er aan verzadigd. Glansrijk was haar leven . . . tot aan haar huwelijk. Toen keerde haar lot, toen kwamen de zwarte schaduwen over haar zonnig bestaan, toen kwam het leed in haar leven. Tegenslag op tegenslag. Haar eenig kind stierf, toen het drie jaar was en die drie jaar waren jaren geweest van zorg en angst over het leven van haar ziek geworden man en haar misvormd en gebrekkig kind.

Oude Elze kan niet verder meer, ze hurkt neer aan den kant van het heidevoetpad; ze voelt zich overweldigd door haar gedachten. Ze zet de mand naast zich en met de ellebogen op de knieën bedekt ze haar gezicht met beide handen en ze kreunt, terwijl ze, in bittere leedsoverstelping, haar oude hoofd schudt.

Arme, oude Elze, niemand bekreunt zich om haar. Ver in 't ronde wijkt de donkere heide, ginds pinkelen de lichtjes van de huizen der menschen. Wie denkt er aan, dat daar midden op de verlaten heide een eenzame, oude ziel het uitkreunt van leed? Hoog boven haar fonkelen de eerste sterren, maar oude Elze ziet ze niet. Het licht des hemels ziet ze niet, 't is zoo diep donker in haar kranke ziel.

Zoo is 't altijd geweest na die eerste jeugdijaren van levensgeluk en genot, niemand bekreunde zich meer om haar. Door 't verkoopen van wat kruidenierswaren, eieren, enz. tracht ze nu al sinds vele, vele jaren in haar onderhoud te voorzien. En eenzaam, met een ziel vol bitter levensleed, is ze haar pad gegaan met nauwelijks genoeg om te leven.

Zoo keert ze ook dezen avond langs het verlaten heipad huiswaarts, tot haar eenzaamheid.

Verlaten voelt ze zich, nutteloos in het leven, eenzaam in haar moeite en zorg, verdriet en leed. En alle menschen in dit leven gaan haar voorbij, allen zoekers van geluk en vreugd en welvaart, zoekers van zichzelf. Zij — alléén, vergeten, verstooten, verlaten in 't midden van het rijke, volle lachende leven om haar. Eenzaam in het midden der menschen.

Oude Elze staat op en stuntelt verder. Niet ver meer is de tocht. Vlak voor haar ligt het knusse dorpje, verscholen in 't groen, dan rechtsaf, langs 't stille Boterwegje, daar is haar kleine huisje.

Niet ver meer, neen niet ver meer, ook langs het levenspad niet ver meer. Ze denkt daar wel eens aan — de dood — ja, maar sterker overheerscht in haar ziel de weemoed over 't leven, dat zoo anders had kunnen zijn en het heimwee naar verloren geluk.

Vroeger, heel vroeger, heeft ze veel van den Bijbel gehoord. Moeder las er altijd in, maar het leven had oude Elze te veel in beslag genomen, het reeële had zoo'n sterken indruk op haar ziel gemaakt, dat ze aan geestelijke dingen niet toekwam. De oude Bijbel van haar moeder bleef een gesloten boek. Het sterrelicht scheen wel, maar zij zag het niet.

Oude Elze nadert haar huisje; ze voelt zich zoo vreemd vanavond; zoo anders dan anders.

Donker ligt het huisje weggescholen onder de twee zware kastanjes. Ze opent het piepend houten hekje en gaat langs den zijmuur naar de deur, die ze opent. Als ze binnen licht gemaakt heeft, zakt ze neer in haar leunstoel, erfstuk van moeder. Die zat er 's avonds altijd in en las dan uit het Boek. Ja, daar staat het op den rand van den schoorsteen. Wat ze anders nooit doet, doet ze nu. Ze neemt den Bijbel en legt hem voor zich. Moeders Bijbel — wat was ze er aan gehecht. Zie — en ze slaat het zware boek open — wat een vouwtjes en streepjes, aanwijzingen van plaatsen, die haar moeder bijzonder hebben toegesproken.

Vergeeld en verkreukeld zijn de bladen, los is de band en bevingerd de witte rand der bladzijden. Oud is het boek, oud, als zij zelf. Wat heeft ze zich weinig om het erfstuk van haar moeder bekommerd, even weinig als de menschen om haar. Een gevoel van zelfverwijt, doet haar in 't boek zien en lezen.

Wend U tot mij en wees mij genadig, want ik ben eenzaam en ellendig . . . en daarbij ligt een kalenderblaadje als bladwijzer van haar moeder, zeker al van vijftig jaar geleden. Ze draait het om en leest:

Ziet, Ik ben met ulieden alle de dagen tot aan de voleinding der wereld. Ze ontroert er van. Hoe zijn die woorden zoo aan haar adres gericht! Zij is eenzaam en ellendig en in die verlatenheid klinkt voor haar: „Ik ben met u” . . . Ik, ze weet, dat is de Heere God.

Dien avond gaat ze niet zoo vroeg naar bed als anders. In de vergeten woning wordt een krachtig werk verricht aan een vereenzaamde ziel.

't Is de oude Elze zelf een onbegrijpelijk wonder, als ze voelt hoe de eenzaamheid vlucht en de weemoed der verlatenheid plaats maakt voor veilige zekerheid der nabijheid Gods.

Naar een kunstfoto

Gods liefde grooter dan oude Elze's zonden.
Gods liefde sterker dan de dwaling van haar hart.

Gods genade rijker dan de vreugde der wereld.
Oude Elze leest in het Boek, ze kan er niet mee uitscheiden. Nu eens treft haar dit woord, dan dat, en de tranen van een gebroken hart persen zich uit de oogen; de gerimpelde, knokige handen vouwen zich tot ontroerende schuldbelijdenis en verootmoedigend gebed — tot stillen dank.

De kleine woning der eenzaamheid is veranderd in een tempel vol heiligheid en vrede.

De nacht van donkerheid ligt over de aarde, maar van den hemel stralen de sterren; de nacht van donkerheid lag over de oude ziel, maar het licht des hemels glansde er in van boven.

God vergeet de Zijnen niet. Een kind van zooveel gebed en tranen kan niet verloren gaan.

Eenzaam, eenzaam is oude Elze geweest te midden der menschen, al die jaren, maar ze is nu rijk en gelukkig in God.

Hij is nabij de ziel, die tot Hem zucht.

Hij troost het hart, dat schreiend tot Hem vlucht.

Oude Elze gaat enkele dagen niet haar heipad langs. De geweldige innerlijke verandering heeft haar zó aangegrepen, dat haar oude lichaam, dat niet zooveel weerstandsvermogen meer bezit, weigert om te gaan voor haar dagelijksch werk. Maar hoe vreeselijk ze het eenige weken geleden gevonden zou hebben om thuis te moeten blijven, nu lag ze te bed met den glimlach van vrede op het gerimpeld gezicht, ze is nu niet alleen.

„Ik ben met u” . . . dat ervaart ze.

Eindelijk is ze weer zó ver hersteld, dat ze meent te kunnen gaan. Tegen den avond verlaat ze haar huisje. De menschen hebben haar al gemist op haar dagelijkschen gang, maar niemand heeft zich om haar bekreund. Nu zien ze haar door 't dorpje gaan, waar ze bijna nooit kwam. Haar doel is de pastorie. Daar gaat ze binnen en blijft er lang, en de predikant voelt zich beschaamd, dat hij deze vereenzaamde zoo lang had vergeten, beschaamd, dat zijn Zender haar niet heeft vergeten maar een wonderwerk der genade aan haar heeft verricht.

Hij dankt met de oude Elze God voor Zijn genade. En hij belooft bij 't heengaan spoedig te zullen komen; en ze moet naar huis gaan en naar bed, want ze is op, vindt de dominee. „En heb maar geen zorg, we zullen je nu niet vergeten, we zullen je alles bezorgen, wat je behoeft, m'n vrouw en ik; morgen vroeg zijn we bij je en zullen je naar je tijdelijk en geestelijk welzijn verzorgen, maar ga nu naar huis en naar bed, je hebt rust noodig,” zoo tracht de predikant te herstellen, wat de oude Elze heeft gemist.

Stuntelend verlaat oude Elze de pastorie en op haar beverige beenen zoekt ze den weg naar haar woning, neen, verder strompelt ze, naar de hei, die moet ze nog eens gaan zien in den avond, in de stilte, in de eenzaamheid. Heerlijke, zwijgende stilte van haar heide — daar zijn weer de talloze lichtjes rondom — de donkerte in de vereenzaamd staande struikboschjes, de flauwe schemer van den laten avond, het sprekende zwijgen en het zwijgende spreken van haar heide, en boven zie . . . de ontelbare menigte van fonkelende sterren . . . het licht van den hemel in duisternen nacht . . .

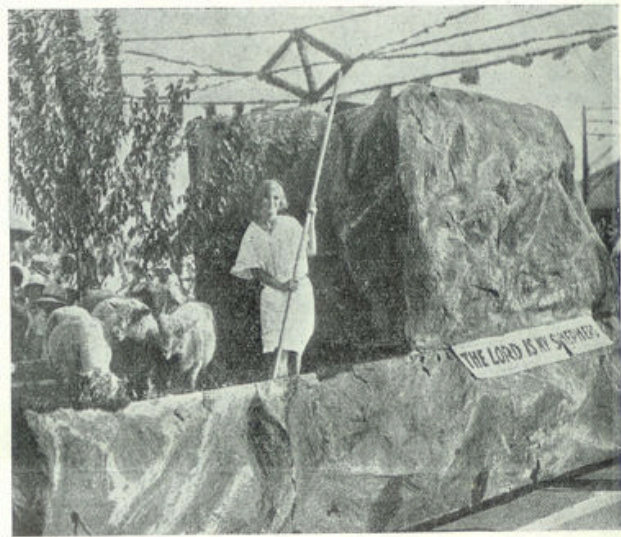
God is mijn licht, mijn heil, wien zou ik vreezen
Hij is de Heer, die hulp verschaft in nood;
Mijn levenskracht, 'k heb niet vervaard te wezen;
Hij is 't, die mij beveiligd voor den dood.

Den anderen dag vond men op de eenzame stille, verlaten heide oude Elze. „Door een beroerte getroffen,” zeiden de menschen; „door den Heere tot Zich genomen,” zei de predikant, toen hij met ontroering er van hoorde. Men vond haar met gevouwen handen en een uitdrukking van vrede op het gezicht.

„Arme, oude ziel!” zeiden de menschen en haalden medelijdend de schouders op.

Ja, arm en verlaten voor de menschen, maar rijk en gelukkig in God.

H. W. A.

THE LORD IS MY SHEPHERD

DE BEKENDE WOORDEN UIT PSALM 23:
„De Heere is mijn Herder” zijn onlangs in Amerika door een jong meisje op treffende wijze uitgebeeld. Ze heeft er den eersten prijs voor gekregen. Er was een prijsvraag uitgeschreven tot het geven van allegorische voorstellingen, en Eleonora Slott wist geen beter te kiezen dan David, in blijdschap en vertrouwen en zorg bij zijn schapen.

Met Psalm 23 door het leven gaan, is geen voorstelling, maar werkelijkheid. Wat is die reispсалm toch kostelijk!

Om hem weer eens frisch tot ons hart te laten spreken, geven we hier een vertaling van een gedeelte ervan in het Afrikaansch.

Die Here is myn Herder; niks sal my ontbreek nie. Hy laat my neerlê in grasige wy; Hy voer my saggies aan seer stille waters. Hy verkwik myn siel; Hy lei my in die spoor van die geregtigheid om Syns naams wil. Al gaan ek ook in 'n dal van die skaduwe van die dood, ek sou geen kwaad vrees nie; want Gy is met my. Uw stok en Uw staf, die vertroos my. Gy rig die tafel toe (of Gy maak die tafel klaar) voor myn aangesig, teenoor myn teenpartyders: Gy maak myn hoof vet met olie; myn beker is oorvloeiende. J. N. V.